

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

COMPTE RENDU INTÉGRAL
AVEC
COMPTE RENDU ANALYTIQUE TRADUIT
DES INTERVENTIONS

INTEGRAAL VERSLAG
MET
VERTAALD BEKNOPT VERSLAG
VAN DE TOESPRAKEN

COMMISSION DES AFFAIRES SOCIALES

COMMISSIE VOOR DE SOCIALE ZAKEN

mardi

05-07-2005

Matin

dinsdag

05-07-2005

Voormiddag

<i>cdH</i>	<i>centre démocrate Humaniste</i>
<i>CD&V</i>	<i>Christen-Democratisch en Vlaams</i>
<i>ECOLO</i>	<i>Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales</i>
<i>FN</i>	<i>Front National</i>
<i>MR</i>	<i>Mouvement réformateur</i>
<i>N-VA</i>	<i>Nieuw-Vlaamse Alliantie</i>
<i>PS</i>	<i>Parti socialiste</i>
<i>sp.a-spirit</i>	<i>Socialistische Partij Anders – Sociaal progressief internationaal, regionalistisch integraal democratisch toekomstgericht</i>
<i>Vlaams Belang</i>	<i>Vlaams Belang</i>
<i>VLD</i>	<i>Vlaamse Liberalen en Democraten</i>

<i>Abréviations dans la numérotation des publications :</i>		<i>Afkortingen bij de nummering van de publicaties :</i>	
<i>DOC 51 0000/000</i>	<i>Document parlementaire de la 51e législature, suivi du n° de base et du n° consécutif</i>	<i>DOC 51 0000/000</i>	<i>Parlementair stuk van de 51e zittingsperiode + basisnummer en volgnummer</i>
<i>QRVA</i>	<i>Questions et Réponses écrites</i>	<i>QRVA</i>	<i>Schriftelijke Vragen en Antwoorden</i>
<i>CRIV</i>	<i>version provisoire du Compte Rendu Intégral (couverture verte)</i>	<i>CRIV</i>	<i>voorlopige versie van het Integraal Verslag (groene kaft)</i>
<i>CRABV</i>	<i>Compte Rendu Analytique (couverture bleue)</i>	<i>CRABV</i>	<i>Beknopt Verslag (blauwe kaft)</i>
<i>CRIV</i>	<i>Compte Rendu Intégral, avec, à gauche, le compte rendu intégral définitif et, à droite, le compte rendu analytique traduit des interventions (avec les annexes)</i>	<i>CRIV</i>	<i>Integraal Verslag, met links het definitieve integraal verslag en rechts het vertaalde beknopt verslag van de toespraken (met de bijlagen)</i>
	<i>(PLEN: couverture blanche; COM: couverture saumon)</i>		<i>(PLEN: witte kaft; COM: zalmkleurige kaft)</i>
<i>PLEN</i>	<i>séance plénière</i>	<i>PLEN</i>	<i>plenum</i>
<i>COM</i>	<i>réunion de commission</i>	<i>COM</i>	<i>commissievergadering</i>
<i>MOT</i>	<i>motions déposées en conclusion d'interpellations (papier beige)</i>	<i>MOT</i>	<i>moties tot besluit van interpellaties (beige gekleurd papier)</i>

<i>Publications officielles éditées par la Chambre des représentants</i>	<i>Officiële publicaties, uitgegeven door de Kamer van volksvertegenwoordigers</i>
<i>Commandes :</i>	<i>Bestellingen :</i>
<i>Place de la Nation 2</i>	<i>Natieplein 2</i>
<i>1008 Bruxelles</i>	<i>1008 Brussel</i>
<i>Tél. : 02/ 549 81 60</i>	<i>Tel. : 02/ 549 81 60</i>
<i>Fax : 02/549 82 74</i>	<i>Fax : 02/549 82 74</i>
<i>www.laChambre.be</i>	<i>www.deKamer.be</i>
<i>e-mail : publications@laChambre.be</i>	<i>e-mail : publicaties@deKamer.be</i>

SOMMAIRE

Question de M. Mark Verhaegen au ministre de l'Environnement et ministre des Pensions sur "les pensions de certains mandataires" (n° 7646) 1

Orateurs: **Mark Verhaegen, Bruno Tobback**, ministre de l'Environnement et ministre des Pensions

Question de Mme Greta D'hondt au ministre de l'Environnement et ministre des Pensions sur "les pensions et les soins" (n° 7782) 2

Orateurs: **Greta D'hondt, Bruno Tobback**, ministre de l'Environnement et ministre des Pensions

Question de Mme Greta D'hondt à la ministre de l'Emploi sur "la limitation du crédit-temps à temps plein" (n° 7735) 5

Orateurs: **Greta D'hondt, Bruno Tobback**, ministre de l'Environnement et ministre des Pensions

Question de M. Jean-Marc Delizée à la ministre de l'Emploi sur "les résultats enregistrés en 2004 à la suite des mesures de reclassement professionnel introduites par la loi du 5 septembre 2001" (n° 7702) 8

Orateurs: **Jean-Marc Delizée, Bruno Tobback**, ministre de l'Environnement et ministre des Pensions

Question de M. Hans Bonte à la ministre de l'Emploi sur "la problématique de l'employabilité des demandeurs d'emploi dans des professions critiques dans la périphérie flamande de Bruxelles" (n° 7752) 11

Orateurs: **Hans Bonte, Bruno Tobback**, ministre de l'Environnement et ministre des Pensions

Question de M. Benoît Drèze à la ministre de l'Emploi sur "la cohésion de la majorité dans le cadre de la conférence sur les fins de carrière" (n° 7778) 14

Orateurs: **Benoît Drèze, Bruno Tobback**, ministre de l'Environnement et ministre des Pensions

INHOUD

Vraag van de heer Mark Verhaegen aan de minister van Leefmilieu en minister van Pensioenen over "de pensioenen van sommige mandatarissen" (nr. 7646) 1

Sprekers: **Mark Verhaegen, Bruno Tobback**, minister van Leefmilieu en minister van Pensioenen

Vraag van mevrouw Greta D'hondt aan de minister van Leefmilieu en minister van Pensioenen over "pensioenen en zorg" (nr. 7782) 2

Sprekers: **Greta D'hondt, Bruno Tobback**, minister van Leefmilieu en minister van Pensioenen

Vraag van mevrouw Greta D'hondt aan de minister van Werk over "de beperking van het voltijds tijdscrediet" (nr. 7735) 5

Sprekers: **Greta D'hondt, Bruno Tobback**, minister van Leefmilieu en minister van Pensioenen

Vraag van de heer Jean-Marc Delizée aan de minister van Werk over "de resultaten voor het jaar 2004 van de maatregelen inzake outplacement die bij de wet van 5 september 2001 werden ingevoerd" (nr. 7702) 8

Sprekers: **Jean-Marc Delizée, Bruno Tobback**, minister van Leefmilieu en minister van Pensioenen

Vraag van de heer Hans Bonte aan de minister van Werk over "de problematiek van de inzetbaarheid van werkzoekenden in knelpuntberoepen in de Vlaamse Rand rond Brussel" (nr. 7752) 11

Sprekers: **Hans Bonte, Bruno Tobback**, minister van Leefmilieu en minister van Pensioenen

Vraag van de heer Benoît Drèze aan de minister van Werk over "de cohesie van de meerderheid in het kader van de eindeloopbaanconferentie" (nr. 7778) 14

Sprekers: **Benoît Drèze, Bruno Tobback**, minister van Leefmilieu en minister van Pensioenen

COMMISSION DES AFFAIRES
SOCIALESCOMMISSIE VOOR DE SOCIALE
ZAKEN

du

van

MARDI 5 JUILLET 2005

DINSDAG 5 JULI 2005

Matin

Voormiddag

De vergadering wordt geopend om 10.06 uur door de heer Hans Bonte, voorzitter.
La séance est ouverte à 10.06 heures par M. Hans Bonte, président.

01 Vraag van de heer Mark Verhaegen aan de minister van Leefmilieu en minister van Pensioenen over "de pensioenen van sommige mandatarissen" (nr. 7646)

01 Question de M. Mark Verhaegen au ministre de l'Environnement et ministre des Pensions sur "les pensions de certains mandataires" (n° 7646)

01.01 **Mark Verhaegen** (CD&V): Mijnheer de minister van Pensioenen, mijn vraag gaat inderdaad over pensioenen. De wet van 2 maart 1989 tot wijziging van de wet van 8 december 1976 tot regeling van het pensioen van sommige mandatarissen en van hun rechtverkrijgenden voegde een artikel 13bis toe aan de wet. Het artikel zorgt er nu voor dat mandatarissen in dienst op 31 december 1988 - dat is reeds een hele tijd geleden - of nadien nog slechts 12 maanden dienst moeten bewijzen om recht te hebben op een pensioen in plaats van de vroegere 60 maanden. Het was de nieuwe lichter uitvoerende mandatarissen van de verkiezingen van 1988, die het pensioenvoordeel kreeg.

Het gevolg is dat vele mandatarissen die voordien een periode van 12 tot 59 maanden presteerden en na 1 januari 1988 geen diensten meer presteerden, gewoon geen recht hebben op een pensioen, terwijl degenen die diensten presteerden na die datum en in totaal, voor en na die datum, meer dan 12 maanden presteerden, wel aanspraak op een pensioen kunnen maken.

Volgens ons is dat geen beloning van gelijke inzet, integendeel. Wij vinden het zelfs een soort van discriminatie, die blijkbaar reeds opgemerkt werd tijdens de parlementaire voorbereiding van de wet. Er is daarmee toen spijtig genoeg geen rekening gehouden. Misschien was dat wel om budgettaire redenen. Ik vermoed dat dat ook uw antwoord zal zijn. Het blijft hoe dan ook een discriminatie.

Mijnheer de minister, mijn vraag is kort. Is de regering bereid de discriminatie eindelijk weg te werken door de minimumvereiste van 12 maanden uit te breiden naar alle mandatarissen, wanneer ook ze hun diensten presteerden?

01.02 Minister **Bruno Tobback**: Mijnheer Verhaegen, mijn antwoord zal ook kort zijn. U zegt dat het statuut van de mandatarissen op het vlak van het pensioen serieus is verbeterd. Er zijn trouwens voor gemeentelijke mandatarissen in de voorbije jaren nogal wat verbeteringen aan het statuut aangebracht, zowel op geldelijk vlak als

01.01 **Mark Verhaegen** (CD&V): Le 2 mars 1989, un article 13bis a été ajouté à la loi du 8 décembre 1976, en vertu duquel les mandataires qui étaient en service à partir du 31 décembre 1988 ne devaient prouver que douze mois de services pour bénéficier du droit à une pension. Toutefois, les mandataires qui ont presté de 12 à 59 mois avant cette période n'ont aucun droit à une pension.

Le ministre est-il disposé à mettre un terme à cette discrimination?

01.02 **Bruno Tobback**, ministre: Le statut des mandataires communaux a effectivement été amélioré sur plusieurs points. A l'époque, on avait laissé entendre

op het vlak van de pensioenrechten. Geen enkele van die maatregelen is bij mijn weten met retroactiviteit toegepast, ook de betere verloning niet.

Er is tijdens het debat in de Senaat indertijd inderdaad op gewezen dat de betere pensioenvoorwaarden voor nieuwe mandatarissen misschien aanleiding zouden kunnen geven tot retroactiviteit voor de oudere. De toenmalige minister van Pensioenen heeft erop gewezen dat dat nogal eigenaardig zou zijn, aangezien het zou neerkomen op bijna een uniek precedent in onze sociale wetgeving. Wat dat betreft, deel ik ten volle zijn mening, dat het in de logica van onze sociale zekerheid een moeilijk te verdedigen precedent zou zijn om voor gemeentelijke mandatarissen, schepenen wel retroactiviteit toe te kennen, terwijl dat elders nooit gebeurt.

U alludeert op budgettaire redenen. De budgettaire redenen gelden natuurlijk niet alleen bij de federale overheid, maar evengoed bij de lokale overheden. Het lijkt ons nogal ongepast om bij deze nu eenzijdig door beslissing van de federale overheid die toch wel zware budgettaire gevolgen voor de lokale overheden op te leggen. Het antwoord is dus op dit ogenblik nog altijd dat we niet denken aan retroactiviteit voor het stelsel.

01.03 Mark Verhaegen (CD&V): Mijnheer de voorzitter, ik dank uiteraard de minister voor zijn antwoord, dat duidelijk is. Het is echter wel een kleinere groep en steeds kleiner wordende groep, mijnheer de minister. Het zijn de rasechte bestuurders pur sang, de mensen die actief waren en een uitvoerend mandaat hadden voor die professionalisering en het nieuwe statuut, dat pas twaalf jaar na die datum aan de orde was.

Ik kan misschien een compromis voorstellen. U zegt dat u retroactiviteit niet ziet zitten. Als we nu bijvoorbeeld zeggen dat we vanaf nu voortaan een pensioen voor die diensten uitbetalen, zou dat misschien een tussenoplossing zijn, dus zonder te spreken van retroactiviteit. Het gevolg zijn latere kosten en het feit dat de discriminatie tot op zekere hoogte wordt opgeheven. Ik geef het u mee als suggestie voor misschien een verder onderzoek; ik verwacht daar natuurlijk geen antwoord op.

Ik dank u alleszins voor uw helder antwoord.

01.04 Minister Bruno Tobbac: Ik neem uw suggestie mee.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

02 Vraag van mevrouw Greta D'hondt aan de minister van Leefmilieu en minister van Pensioenen over "pensioenen en zorg" (nr. 7782)

02 Question de Mme Greta D'hondt au ministre de l'Environnement et ministre des Pensions sur "les pensions et les soins" (n° 7782)

02.01 Greta D'hondt (CD&V): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, ik ben al een paar keer teruggekomen op de problematiek die ik schets in mijn vraag.

que ces améliorations pourraient être appliquées rétroactivement. Mais cette application rétroactive s'est avérée difficilement défendable parce qu'elle aurait créé un précédent dans notre système de sécurité sociale et parce que des objections d'ordre budgétaire avaient été formulées tant par le pouvoir fédéral que par les autorités locales. La réponse est donc négative, nous ne sommes pas disposés à appliquer la mesure rétroactivement.

01.03 Mark Verhaegen (CD&V): Il s'agit d'un groupe très restreint de personnes qui n'exerçaient qu'un mandat exécutif. Peut-être un compromis est-il possible sans qu'une réelle rétroactivité soit appliquée.

01.04 Bruno Tobbac, ministre: Nous prendrons votre suggestion en considération.

02.01 Greta D'hondt (CD&V): Je suis consciente que cette question intéresse plusieurs ministres, raison pour laquelle je la pose en

Ik ben mij er heel goed van bewust dat dit een gedeeld probleem is van, enerzijds, pensioenen en, anderzijds, betaalbaarheid van de zorg. De betaalbaarheid van de zorg is een gedeelde bevoegdheid van het federale en het Vlaamse niveau. Men moet echter met een minister starten. Het kan zijn dat mijn weg mij langs een aantal ministers zal voeren.

Ik wil opnieuw de problematiek aankaarten van mensen die leven van een gezinspensioen en waar wegens gezondheidsredenen een van de partners dient te worden opgenomen terwijl de andere partner in de eigen woning kan blijven. Dat is financieel soms bijna dramatisch. Ik geef een concreet voorbeeld.

Ik ontmoette onlangs iemand wiens echtgenote moest worden opgenomen in een verzorgingstehuis wegens zeer zware dementie en de zeer zware gevolgen van een hersentrombose. Het echtpaar had een gezinspensioen. Ongeveer vier vijfden van het pensioen gaat nu op aan de kosten voor opname van de echtgenote in het verzorgingstehuis en aan de te betalen supplementen op geneesmiddelen. Dat betekent dat de echtgenoot moet rondkomen met een vijfde van het gezinspensioen.

Ik veroorloof mij daarom hierop vandaag nogmaals terug te komen. Ik wil mij desnoods ook richten tot de minister van Volksgezondheid en eventueel aankloppen bij collega's op Vlaams niveau.

Mijnheer de minister, we zouden toch een mouw moeten kunnen passen aan dergelijke situaties. Ik heb altijd gezegd dat iemand die heel zijn leven heeft gewerkt, van de welvaartssamenleving en van onze samenleving met een doeltreffend systeem van sociale zekerheid minstens de verzekering zou moeten krijgen dat hij op zijn oude dag in staat zou moeten zijn te leven dankzij het pensioen, de zorgverzekering en de MAF. Welnu, het echtpaar waarvan sprake is daartoe niet in staat.

Die mensen zijn dus bezig hun eigendom, die ze verkocht hebben, op te eten, want anders gaat het niet. Wat gebeurt er met iemand die, door malchance misschien, aan geen eigendom geraakt is? Dat is dus onleefbaar.

Ik hoop dus, mijnheer de minister, als eerste in de rij – misschien als laatste, als u een heel goed antwoord hebt – dat we toch zoeken naar oplossingen voor dergelijke situaties.

02.02 Minister **Bruno Tobback**: Mevrouw D'hondt, ik zou met heel veel plezier de laatste in die rij zijn, want uw algemene stelling onderschrijf ik uiteraard voor 100 procent. Het is zo dat we ons absoluut wel bewust zijn van het armoederisico bij gepensioneerden en dat we trouwens vanuit die overweging al een aantal maatregelen genomen hebben, zoals het optrekken van de minima, het optrekken van de inkomensgarantie en de periodieke welvaartsaanpassing van oudere pensioenen. Op zich zijn we ons in de pensioenen ten zeerste bewust van dat risico. Het blijft alleen zo dat het pensioen op zich eigenlijk louter een functie is van de loopbaanduur, van de burgerlijke stand en van het inkomen tijdens die loopbaan en dat het op die basis berekend wordt in al onze systemen. De mate van zorgbehoefte wordt daarin op geen enkele manier in aanmerking genomen en kan, denk ik, ook zeer moeilijk in

premier lieu au ministre des Pensions.

Les pensionnés dont l'un des partenaires devient fortement tributaire de soins risquent actuellement de sombrer dans la pauvreté. Le maximum à facturer couvre bien les frais médicaux mais il ne reste plus rien pour le volet des soins. Je connais un cas concret qui consacre les quatre cinquièmes de la pension du ménage aux frais d'hospitalisation. Ce couple parvient encore à s'en sortir grâce au produit de la vente de la maison mais comment font les pensionnés non propriétaires? Le gouvernement travaille-t-il à une solution pour résoudre ce problème?

02.02 **Bruno Tobback**, ministre: Je me rallie évidemment à votre point de vue général, mais le montant de la pension est calculé sur la base de la carrière, du salaire et de l'état civil. Le besoin de soins ne peut donc pas entrer en ligne de compte.

Plusieurs autres mesures limitent le risque de précarité pour les personnes pensionnées qui doivent faire face à des frais de maladie élevés. Je pense

aanmerking worden genomen. Zelfs indien we als norm bijvoorbeeld de betaalbaarheid van een rusthuis zouden nemen, is dat nog altijd geen absolute garantie dat men alle gezondheidskosten en alle zorgkosten zal kunnen betalen.

Ik denk dat hier een grotere rol is weggelegd – als het gaat over ziektekosten, zorgkosten en dergelijke – voor instrumenten zoals de maximumfactuur, zoals de prijzen van rusthuizen, zoals eventueel een zorgverzekering die al bestaat op Vlaams niveau. Via de pensioenen zelf is dit probleem zeer moeilijk op te lossen omdat men een pensioen niet kan moduleren op basis van de eventuele ziekte of zorgbehoefte.

Ik kan wel een stuk bijdragen via verdere welvaartsaanpassingen en dergelijke, maar ik zal in deze kwestie nooit de laatste in de rij zijn als het gaat over het betalen van gezondheidszorg en het betaalbaar houden van gezondheidszorg.

(micro niet correct ingeschakeld)

02.03 Greta D'hondt (CD&V): Mijnheer de minister, ik had wel gedacht dat ik niet aan het einde van mijn kruisweg zou zijn. Twee zaken wil ik u zeggen.

Ten eerste: ik denk dat alle inspanningen die we zouden doen om de pensioenen welvaartvast te maken, - en ik dring hier al lang op aan, tot nu toe tevergeefs – geen oplossing zullen geven in concrete situaties, o.a. voor de situatie die ik in mijn vraagstelling geschetst heb. We zullen de pensioenen nooit zo sterk kunnen aanpassen of verhogen (dit is trouwens ook niet wenselijk) om aan concrete situaties, zoals door mij geschetst, een passende oplossing te geven. Voor uitzonderlijke situaties moeten geen algemene maar wel punctuele oplossingen geboden worden.

Ten tweede, ik zal zeker ook tot de minister van Sociale Zaken wenden in verband met de problematiek van de zorgkosten en de gevraagde prijzen door de rusthuizen. Maar ik denk dat wij ook over de pensioenen moeten blijven nadenken. Ons stelsel van gezinspensioen en het bedrag van het gezinspensioen is er op gebaseerd dat een koppel dat het geluk heeft samen oud te worden, samen kan wonen en dat er dus maar één keer woonkosten dienen betaald te worden. Wie het ongeluk heeft dat één van de partners vroeg in een verzorgingstehuis moet opgenomen worden, is financieel verloren, want naast de verblijf- en zorgkosten voor de zorgbehoevende partner, blijft er van het gezinspensioen niet voldoende over om de andere partner toe te laten financieel te overleven. Ik weet niet bij wie ik daarvoor moet gaan.

De **voorzitter**: Bij de zorgverzekering toch wel?

02.04 Minister Bruno Tobbacq: Strikt gezien denk ik dat dat valt onder welzijnsbeleid, want het gaat over opvangkosten, of dat nu is in een rusthuis of een verzorgingstehuis. Strikt gezien is het welzijnsbeleid, en dus regionaal. De regio's pakken dat op een verschillende manier aan. Ik weet uit het verleden dat de Vlaamse zorgverzekering precies op die dingen mikt.

Nogmaals, we kunnen het pensioen niet moduleren op basis van het feit dat iemand plotseling in een tehuis moet worden opgenomen.

notamment à l'assurance dépendance, à l'accessibilité financière des maisons de repos et au maximum à facturer. Les pensions proprement dites ne sont corrigées que par des adaptations au bien-être.

02.03 Greta D'hondt (CD&V): Tous les efforts pour lier les pensions à l'évolution du bien-être ne suffisent pas à résoudre ce type de problèmes. La difficulté réside dans le fait que la pension de ménage est calculée en fonction de frais de logement partagés, mais que ceux-ci, lorsque l'un des partenaires doit être placé très tôt dans une maison de soins, s'accumulent très rapidement. Cette situation peut s'avérer catastrophique pour un couple.

02.04 Bruno Tobbacq, ministre: Cette problématique relève de la politique d'aide aux personnes qui est une compétence régionale. L'assurance-dépendance en Flandre s'efforce d'y remédier. Il est impossible de moduler les pensions en fonction des besoins en matière de soins de santé.

02.05 Greta D'hondt (CD&V): Ik ben bereid om daar na het verlof nog eens op terug te komen en mij ook te richten tot andere ministers. Ik weet niet of het hier niet om een gezamenlijke inspanning moet gaan. Wij hebben dat nog gedaan bij andere zaken. Als er zich specifieke situaties voordoen die men goed moet omschrijven, dan wordt er een supplement betaald of dan gaat men naar alleenstaanden of zo. Wij hebben dat toch bij andere dingen ook gedaan. Ik zal er tijdens het verlof nog eens werk van maken, als ik mijn ronde bij de andere ministers gedaan krijg. Ik denk dat we iets moeten doen. Die situaties doen zich gelukkig niet met tienduizenden of honderdduizenden voor, maar ze doen zich voor. Het zal u maar overkomen heel uw leven gewerkt te hebben en uiteindelijk in een dergelijke situatie terecht te komen.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

De **voorzitter**: Mijnheer de minister, tijd om van petje te veranderen. Op de agenda staat thans een reeks vragen die betrekking hebben op de beleidsdomeinen van minister Van den Bossche.

De heer Delizée heeft me telefonisch verwittigd dat hij nog onderweg is. Hij heeft wat uitstel gevraagd.

Vraag nr. 7710 van mevrouw van Gool wordt uitgesteld.

De samengevoegde vragen nrs. 7711 van mevrouw van Gool en 7734 van mevrouw Lanjri worden uitgesteld.

03 Vraag van mevrouw Greta D'hondt aan de minister van Werk over "de beperking van het voltijds tijdscrediet" (nr. 7735)

03 Question de Mme Greta D'hondt à la ministre de l'Emploi sur "la limitation du crédit-temps à temps plein" (n° 7735)

03.01 Greta D'hondt (CD&V): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, mijn vraag is vrij kort.

In de nota "actief ouder worden" is het voorstel opgenomen om het voltijds tijdscrediet te beperken. De motivering, die aangereikt wordt en begrijpbaar is, is dat het voltijds tijdscrediet, indien het te lang wordt volgehouden, de terugkeer op de arbeidsmarkt zou bemoeilijken.

Los van de opportuniteit van een dergelijk voorstel – of het een regeringsvoorstel is of een samenraapsel in een nota van diverse mogelijkheden en ideeën – wordt het debat inzake het tijdscrediet reeds jaren gevoerd. Ik zou me eindelijk eens willen kunnen baseren op gegevens in plaats van steeds te moeten afgaan op mijn aanvoelen. Daarom zou ik graag gegevens ter beschikking krijgen, mijnheer de minister. Voor hoeveel personen die voltijds tijdscrediet hebben genoten, was het stelsel het begin van de werkloosheid of van een uitstroom op de arbeidsmarkt? De bewering dat voltijds tijdscrediet moet worden afgeremd omdat het de herintreding op de arbeidsmarkt bemoeilijkt, moet gebaseerd zijn op gegevens. Ik vermoed dat de regering terzake over gegevens beschikt, die ik nog nooit onder ogen heb gehad en die ik nooit op de kop heb kunnen tikken. Ik vermoed dat de regering zonder dergelijke gegevens deze bewering niet in de nota zou hebben opgenomen.

02.05 Greta D'hondt (CD&V): Il n'empêche que la solution devra, me semble-t-il, consister en un effort commun. Il faudrait allouer un supplément dans certaines situations spécifiques. Quoi qu'il en soit, il faut faire quelque chose. Il est inadmissible que des personnes se retrouvent dans la misère après toute une vie de labeur.

03.01 Greta D'hondt (CD&V): Le gouvernement aurait l'intention de limiter le crédit-temps à temps plein parce qu'il compliquerait le retour sur le marché de l'emploi. Combien de personnes ayant bénéficié de crédit-temps à temps plein se sont-elles retrouvées au chômage ou inactives?

Mijnheer de minister, kunt u mij gegevens meedelen over de voorbije jaren van werknemers die voltijds tijdskrediet hebben genomen en nadien op inactiviteit zijn gegaan of naar de werkloosheid zijn doorgestroomd?

03.02 Minister **Bruno Tobbacq**: Mevrouw D'hondt, u bent inderdaad niet de enige die de afgelopen tijd die vraag heeft gesteld.

De RVA heeft al in 2000 een studie uitgevoerd over de loopbaanonderbreking en de effecten daarvan op de werkgelegenheid. Daaruit is gebleken dat van de gewone loopbaanonderbrekers ongeveer 42% een onderbreking nam van minder dan een jaar. Bij 58% was dat langer dan een jaar. Meest succesvol blijkt de periode tussen zes maanden en een jaar te zijn, want een op vier kiest voor een dergelijke loopbaanonderbreking.

De RVA deed zijn laatste steekproef bij de populatie die loopbaanonderbreking beëindigde in het eerste kwartaal van 2000 en ging daarbij na welke de werksituatie is van die groep na het beëindigen van de loopbaanonderbreking. Los van de duur, waarmee geen rekening werd gehouden, bleek dat 75% daarna bij dezelfde werkgever werkt. 12% heeft een nieuwe werkgever gevonden. Welke de redenen daarvoor zijn, is niet onderzocht. 6% is overgegaan in werkloosheidsuitkering. 1% is gepensioneerd. Voor 7% werd geen enkel gegeven gevonden, noch wat betreft tewerkstelling, noch wat betreft werkloosheid, waarbij men dus kan aannemen dat ze daadwerkelijk de arbeidsmarkt hebben verlaten. Samengeteld komt dat erop neer dat 14% na de loopbaanonderbreking niet meer actief is, op allerlei manieren.

De gegevens houden geen rekening met de duur van de onderbreking, zoals ik al zei, maar men kan er van uitgaan dat de percentages van uittrading hoger zullen zijn naarmate de onderbreking langer duurt, omdat het na een lange onderbreking sowieso moeilijker is om terug te komen op de arbeidsmarkt.

Naast het initiatief van de RVA heeft ook CIMiRe onlangs een studie gepubliceerd over de link tussen tijdskrediet en activiteitsgraad en dan specifiek bij vijftigplussers, die een gedeeltelijke loopbaanonderbreking kunnen nemen tot aan hun pensioen. Daaruit komt een dubbel beeld naar voor.

Enerzijds blijkt dat werknemers die een tijdskrediet nemen, tijdens de periode van tijdskrediet actiever zijn dan degenen die geen tijdskrediet hebben genomen. Men kan veronderstellen dat de anderen eerder in brugpensioen, werkloosheid of andere beschikbaarheidssystemen terechtkomen. Anderzijds heeft men het verschil onderzocht in de activiteitsgraad tussen zij die wel tijdskrediet namen en zij die er geen namen na de periode van tijdskrediet. Daaruit blijkt ook dat de activiteitsgraad van degenen die geen tijdskrediet namen hoger ligt dan van degenen die wel tijdskrediet namen. Werknemers die tijdskrediet namen, brachten de tijd daarna voornamelijk als werkloze of als bruggepensioneerde door. Uit het onderzoek blijkt wel dat hoe langer de periode van tijdskrediet duurt, hoe kleiner de kans wordt dat de hoofdactiviteit na de periode van tijdskrediet nog uit werken bestaat. Dat is de logische gevolgtrekking uit wat ik daarnet zei.

Er is ondertussen ook, in opdracht van de FOD Werkgelegenheid,

03.02 **Bruno Tobbacq**, ministre: En 2000, l'ONEM a réalisé une étude sur les effets de l'interruption de carrière. Sur l'ensemble des personnes en interruption de carrière, 42% ont pris une interruption de moins d'un an et 58% de plus d'un an. Par la suite, 75% des personnes travaillaient pour le même employeur, 12% avaient trouvé un nouvel employeur, 6% percevaient une allocation de chômage et 1% étaient retraitées. Aucune donnée n'était disponible pour 7% des personnes: celles-ci avaient donc manifestement quitté le marché de l'emploi. Au total, l'interruption de carrière s'est donc transformée en inactivité dans 14% des cas. Plus l'interruption de carrière est longue, plus ce pourcentage augmente.

Une autre étude sur l'interruption de carrière auprès des plus de 50 ans a révélé que l'interruption de carrière débouche souvent sur une prépension. Le taux d'activité des personnes qui ne prennent pas de crédit-temps est élevé. Plus le crédit-temps est long, plus le groupe de personnes qui réintègrent le marché de l'emploi est réduit.

Le SPF Emploi prépare actuellement un rapport sur l'incidence des systèmes de crédit-temps sur la carrière. Nous ne disposons encore que de quelques résultats provisoires.

En ce qui concerne le groupe de personnes ayant opté pour une interruption de carrière entre 1998 et 2002 et qui ont fait l'objet de cette enquête, 63,5% ont repris le travail, la moitié à temps plein, la moitié à temps partiel et 2% comme indépendant; 32% sont devenus définitivement inactifs et ce pourcentage augmente

Arbeid en Sociaal Overleg een onderzoeksgroep bezig met het maken van een rapport over de impact van het systeem van loopbaanonderbreking en tijdskrediet in België. Er zijn enkele voorlopige resultaten die wij al kunnen meedelen.

Van de personen die in 1998 in loopbaanonderbreking waren en wiens loopbaanonderbreking ten einde was in 2002, is 63,5% opnieuw aan het werk: bijna 31% voltijds, 30,2% deeltijds en 2,5% is begonnen als zelfstandige. Van de overige 36,5% die niet aan het werk zijn, is de meerderheid inactief of onbekend: van de 27,2% is 3,9% werkloos en bijna 6% op brugpensioen. In totaal wordt ongeveer 32% permanent inactief, terwijl bijna 4% werkloos is en in principe nog tot een potentiële arbeidsreserve behoort. Hier merken wij wel een duidelijk verschil in leeftijd. Er zijn wel verschillen bij werknemers jonger dan 50 jaar en werknemers ouder dan 50 jaar. Werknemers ouder dan 50 jaar stromen opnieuw meer uit naar inactiviteit en brugpensioen dan mensen die jonger zijn dan 50 jaar. Van de werknemers jonger dan 50 jaar die al in 1998 in loopbaanonderbreking waren, is 18% inactief of onbekend in 2002 en ongeveer 5% werkloos. De definitieve conclusie van die studie zou klaar moeten zijn in de loop van deze maand.

03.03 Greta D'hondt (CD&V): Mijnheer de minister, ik denk dat het inderdaad interessant is wanneer wij op het eind van de maand over het rapport van de FOD Werkgelegenheid zullen kunnen beschikken. Uit cijfers, die u ook geeft, van de onderzoeken van de RVA en CIMiRe leid ik af dat de bewering dat tijdskrediet, ook voltijds, massaal leidt tot werkloosheid, minstens heel sterk gerelativeerd moet worden. Zelfs volgens de studie van de RVA van 2000 is nog altijd 87% opnieuw aan het werk, bij dezelfde of bij een andere werkgever. Anderen zijn op pensioen, wat te maken heeft met de leeftijd. Een overgroot deel gaat dus opnieuw aan het werk. Ik denk dus dat we voorzichtig moeten zijn met het voorbarig trekken van conclusies over de nefaste gevolgen van het tijdskrediet, zoals het inactief worden.

Ten tweede, de studie van de RVA van 2000 is ondertussen bijna vijf jaar oud. Ondertussen zijn er wijzigingen doorgevoerd in het tijdskrediet en in de wettelijke bepalingen erop, vooral voor het tijdskrediet bij de oudere werknemers.

Natuurlijk, de cijfers die u mij geeft van de FOD Werkgelegenheid, zijn recenter. Dat de regering intussen het accent legt op het gebruik van het tijdskrediet als langzame afbouw in plaats van een middel om te vroeg volledig uit te stappen, wordt bewezen door de groep van de plusviftigers die daarin zit, in de overgang naar brugpensioen en dergelijke.

Ik denk dat we dus toch wel omzichtig moeten omspringen in het debat over de eindloopbaan, waarvan ik overigens hoop dat het een loopbaandebat wordt. Men mag niet te rap concluderen dat het tijdskrediet de opstap is naar werkloosheid en daarom maar best afgebouwd wordt, zeker voor de groep 25- tot 40-jarigen met kinderlast, dat is de zeer actieve leeftijd. Wanneer wij smeermolien moeten gebruiken voor de loopbaan, die langer moet zijn, dan zullen wij ook smeermolien moeten geven aan de spitsuurgeneratie, de generatie die het zeer druk heeft.

proportionnellement avec l'âge. Les travailleurs plus âgés intègrent souvent les régimes de chômage ou de prépension.

Le rapport sera prêt pour la fin du mois.

03.03 Greta D'hondt (CD&V): Ce rapport constituera un instrument de travail intéressant. Les autres chiffres et les chiffres provisoires montrent cependant qu'il convient de nuancer l'hypothèse selon laquelle le crédit-temps à temps plein mène au chômage et qu'en fait, la grande majorité des travailleurs reprennent le travail.

Le crédit-temps débouche manifestement souvent sur la prépension, une situation qui mérite peut-être d'être analysée séparément. En ce qui concerne la génération "métro-boulot-dodo", les 25-40 ans avec enfant(s) à charge, il faut également se garder de tirer des conclusions hâtives.

D'une part, l'étude réalisée à ce sujet par l'ONEM remonte à cinq ans déjà et, d'autre part, le système du crédit-temps a été modifié depuis.

Ik kijk met interesse uit naar het rapport van de FOD Werkgelegenheid om ook in de leeftijdscategorieën te zien waar de uitstroom naar de werkloosheid gebeurt. Ik denk dat die niet bij die spitsurgeneratie zal zitten. Ik hoop dat men die mensen geen instrument afneemt waar we binnen 20 jaar spijt zullen van hebben dat wij het hun afgenomen hebben. Maar goed, dat is ook weer stof voor na het verlof.

De **voorzitter**: Dank u wel, mevrouw D'hondt. Wij kijken met heel grote nieuwsgierigheid uit naar dat rapport. Ik heb de indruk dat uw verlof relatief kort zal zijn.

03.04 **Greta D'hondt** (CD&V): Maar intens.

De **voorzitter**: Dat moet u ons eens uitleggen.

L'incident est clos.

Het incident is gesloten.

04 **Question de M. Jean-Marc Delizée à la ministre de l'Emploi sur "les résultats enregistrés en 2004 à la suite des mesures de reclassement professionnel introduites par la loi du 5 septembre 2001" (n° 7702)**

04 **Vraag van de heer Jean-Marc Delizée aan de minister van Werk over "de resultaten voor het jaar 2004 van de maatregelen inzake outplacement die bij de wet van 5 september 2001 werden ingevoerd" (nr. 7702)**

04.01 **Jean-Marc Delizée** (PS): Monsieur le président, monsieur le ministre, chers collègues, cette question était adressée à la ministre de l'Emploi avant qu'elle ne connaisse un heureux événement pour lequel tous les membres la félicitent. Je me faisais cette réflexion préliminaire: j'ignore si les ministres, jeunes mamans, au sein du gouvernement bénéficient d'un congé de maternité comme d'autres travailleuses et si la vie politique convient à cette période de la vie qui exige un temps de récupération. D'un autre côté, la vie politique doit continuer et le gouvernement en tant que tel peut toujours répondre aux questions du parlement, y compris dans le domaine de l'emploi. Je m'attendais donc à ce que M. Tobbacq réponde en lieu et place de sa collègue.

Monsieur le ministre, j'ai été interpellé à la lecture d'un article paru dans le "Human Resources Magazine" du mois de mai 2005, intitulé "Ratés d'allumage pour l'outplacement en Belgique – La route est encore longue". L'association professionnelle Federgon a publié les chiffres 2004 de l'outplacement en Belgique. L'objet de ma question se limitera au point particulier de droit de l'outplacement pour les travailleurs licenciés âgés d'au moins 45 ans, tel que ce droit a été introduit par la loi du 5 septembre 2001 et organisé par une convention collective du travail (CCT n° 82 du 10 juillet 2002).

Pour ce groupe, d'après l'étude, seules 439 procédures auraient été initiées en 2004. Selon une enquête menée par le Right Management Consultants, les travailleurs qui ont bénéficié de cette aide se déclarent très satisfaits de la formule. Ce constat plaide en faveur de la thèse selon laquelle ce n'est pas du côté des travailleurs qu'il convient de rechercher des responsabilités, puisqu'ils sont demandeurs. Au contraire, il semble que le "réflexe défensif" par rapport à un licenciement est trop souvent encouragé par l'employeur qui préférera souvent un "arrangement à l'amiable" avec le travailleur plutôt qu'une procédure d'outplacement trop lourde ou trop coûteuse.

04.01 **Jean-Marc Delizée** (PS): Volgens een in "Human Resources Magazine" verschenen studie hebben slechts 439 ontslagen werknemers die de leeftijd van vijfenveertig jaar hadden bereikt op het moment van hun ontslag, in 2004 gebruik gemaakt van het recht op outplacementbegeleiding zoals bepaald in de wet van 5 september 2001 en geregeld bij de collectieve arbeidsovereenkomst nr. 82 van 10 juli 2002. Uit het artikel blijkt voorts dat de betrokken werknemers die de procedure gevolgd hebben, erg tevreden zijn. Het geringe succes van de outplacementprocedure zou toe te schrijven zijn aan de defensieve reflex van de werkgevers. België haalt het theoretische maximum niet, en ik neem aan dat deze kwestie in het kader van het tripartiete overleg over de eindeloopbaanproblematiek zal worden besproken.

Bevestigt u de door dit magazine gepubliceerde cijfers? Zo ja, hoe verklaart u ze?

Le chiffre indique que la Belgique est en dessous du maximum théorique et exige, vous ne le contesterez certainement pas, une réponse adaptée. Cette problématique sera abordée dans les négociations tripartites sur les fins de carrière, j'imagine.

Si vous confirmez ce chiffre, quelle est votre vision de cette étude?

Le cas échéant, comment analysez-vous le peu de succès de la procédure d'outplacement? L'information des travailleurs est-elle suffisante? Ont-ils connaissance de ce droit? La publicité de ce droit a-t-elle été assurée en cas de licenciement, en particulier dans les PME qui, si je suis bien informé, font preuve d'un encore moins grand dynamisme que les grandes entreprises?

Par ailleurs, je reviens sur la question des délais. Pour introduire une demande, le délai court jusque deux mois, au plus tard, après la fin du contrat. Pour transmettre une offre au travailleur, le délai est également de deux mois, à compter du jour de la demande. Ces délais ne sont-ils pas trop longs? Certains analystes estiment que plus longue et plus compliquée est la procédure de la demande, plus grand est le risque que la procédure d'outplacement ne soit pas appliquée, surtout lorsqu'un préavis ne doit pas être effectué.

Si je me réfère à la convention collective n° 82, avant que l'outplacement ne débute réellement il peut s'écouler six à sept mois, en additionnant les différents délais requis préalablement, en ce compris les mises en demeure et les délais de réponse. Cette situation est extrême mais il s'agit tout de même d'une période relativement longue.

Disposez-vous de chiffres, d'une part, sur le nombre de travailleurs licenciés qui auraient trouvé un emploi grâce à cette procédure et, d'autre part, sur le nombre d'employeurs n'ayant pas respecté leurs obligations ou les modalités de la procédure telle qu'elle est fixée dans cette convention collective de travail?

De manière générale, estimez-vous que le droit à l'outplacement devrait également être ouvert aux travailleurs licenciés dans le cadre de la prépension ainsi qu'aux travailleurs pouvant demander le bénéfice d'une retraite anticipée? Cette suggestion me semble être en parfaite adéquation avec l'accord du gouvernement précisant que les différentes formes de retraite anticipée doivent cesser d'être une solution "de premier choix".

Un autre débat existe: une proposition circule pour sanctionner par une suspension temporaire de son droit aux allocations de chômage le travailleur qui n'utiliserait pas de son droit. Il est a priori curieux de sanctionner une personne qui ne fait pas valoir un droit. Peut-être faudrait-il inverser la logique et se demander s'il ne conviendrait pas de responsabiliser l'employeur, la partie économiquement la plus forte, avant d'envisager d'éventuelles sanctions en cas de refus de collaboration des travailleurs. Cette question se situe sur un plan plus philosophique.

Monsieur le président, telles étaient mes questions sur le sujet.

04.02 Bruno Tobbacq, ministre: Monsieur le président, les ministres

Vindt u dat de werknemers voldoende ingelicht zijn over hun recht op outplacementbegeleiding? Wordt er voldoende ruchtbaarheid gegeven aan dat recht in geval van ontslag, inzonderheid bij KMO's?

De termijnen voor het aanvragen en aanbieden van een outplacementbegeleiding belopen twee maanden en sommige analisten zijn de mening toegedaan dat het aanslepen van de procedure voor de aanvraag van een outplacementbegeleiding het risico dat er geen gebruik van wordt gemaakt, vergroot.

Hoeveel ontslagen werknemers hebben dank zij die nieuwe procedure een nieuwe baan gevonden en hoeveel werkgevers hebben zich niet aan de in de collectieve arbeidsovereenkomst nr. 82 vervatte regels gehouden?

Vindt u het meer in het algemeen opportuun het recht op outplacement te openen voor ontslagen werknemers in het kader van het brugpensioen of het vervroegd pensioen?

04.02 Minister Bruno Tobbacq:

étant les travailleurs les moins protégés dans ce pays, ils n'ont pas droit à des congés de maternité ou de paternité. En l'occurrence, s'agissant d'une ministre socialiste, nous insistons pour que Mme Van den Bossche prenne ce congé et nous en assumons les charges. Vous devrez donc vous contenter de ma réponse!

En ce qui concerne votre question, il est vrai que le système de la convention 82 rencontre peu de succès actuellement. Vous en avez déjà indiqué quelques raisons. Tout d'abord, la plupart des travailleurs ne sont pas suffisamment au courant du droit qu'ils ont en vertu de cette convention. A cet égard, les travailleurs peuvent trouver plus d'informations concernant ce droit, notamment sur le site web de l'ONEM.

Ensuite, des formalités lourdes exigent que les travailleurs soient tenus de mettre au courant l'employeur par une lettre recommandée. De plus, la période au cours de laquelle tant le travailleur que l'employeur peuvent lancer l'accompagnement de l'outplacement effectif est trop longue (deux mois). Il y a aussi peu de volonté de la part des chefs d'entreprises pour appliquer ce droit. Quant aux syndicats, en cas de licenciement, ils préfèrent souvent une indemnité financière maximale plutôt que des possibilités maximales de remise au travail dans le cadre de la négociation. Enfin, la situation est aggravée par le fait que les consultants d'entreprises proposent souvent le rachat du droit au lieu du recours effectif au droit d'outplacement.

Dans le cadre du débat sur la fin de carrière et sur notre objectif de faire travailler les gens plus longtemps, il est évident que nous demandons aux partenaires sociaux de revoir la procédure de la convention 82 afin de la rendre plus efficace et de lui assurer plus de succès. Au-delà du débat philosophique que vous lancez, nous partons du principe qu'en cas de licenciement, il faut toujours préférer une remise au travail plutôt qu'une prépension, tous les travailleurs méritant de pouvoir poursuivre leur travail professionnel ailleurs, si la moindre possibilité de le faire existe.

Quant aux chiffres que vous demandez, aucune instance administrative ne tient ces données. Toutefois, nous disposons des informations communiquées par Federgon et par les Right Management Consultants.

En ce qui concerne les employeurs qui n'ont pas voulu réserver de suite positive à la demande et au droit de leurs travailleurs licenciés, l'ONEM n'a enregistré, pour 2004, que 26 cas, ce qui démontre qu'il n'y a qu'un nombre très peu élevé de licenciés âgés de plus de 45 ans qui utilisent effectivement leur droit à l'outplacement, ce qui confirme également ce que je viens de vous dire.

Cela implique qu'une demande a déjà été introduite par l'employé.

04.03 Jean-Marc Delizée (PS): Monsieur le président, je remercie le ministre pour ses réponses. Pour l'essentiel, il confirme le constat que nous dressions. A cet égard, nous sommes désireux de participer à ce débat. Le PS vient de déposer une proposition de loi sur le sujet. J'espère que nous aurons l'occasion d'y revenir ultérieurement pour essayer d'améliorer la situation en la matière.

Ik bevestig dat de regeling van de collectieve arbeidsovereenkomst nr. 82 slechts een beperkt succes kent. Dat is toe te schrijven aan het feit dat de werknemers slecht geïnformeerd zijn, aan de ingewikkelde procedure en aan het feit dat bedrijfsconsultants vaak de terugkoop van dat recht voorstellen.

Naar aanleiding van het eindeloopbaandebat zullen we de sociale partners voorstellen die procedure te herzien, met de bedoeling ze efficiënter te maken.

Wat uw suggesties inzake het brugpensioen betreft, blijft de regering er voorstander van dat wie ontslagen wordt, nadien opnieuw aan de slag gaat.

De gevraagde cijfers worden door geen enkele administratieve instantie bijgehouden. Wij beschikken dus louter over de gegevens die door Federgon en Right Management Consultants worden meegedeeld.

In 2004 tekende de RVA slechts 26 gevallen op waarin de werkgever een outplacement weigerde, wat aantoonde dat slechts weinig ontslagen werknemers op hun rechten aanspraak maken.

04.03 Jean-Marc Delizée (PS): Uitgaande van diezelfde vaststelling heeft de PS-fractie een wetsvoorstel terzake ingediend en wil zij actief aan het eindeloopbaandebat deelnemen.

Pour ce qui concerne le débat sur les fins de carrière, nous verrons ce qui en sortira. Vous parlez de la position des syndicats. Je ne prends pas position pour eux. Ils s'exprimeront dans ce fameux débat sur le sujet. Nous verrons leur position en la matière. A ce stade, je suis satisfait des réponses et je pense que le débat se poursuivra, tant au parlement qu'avec les partenaires sociaux.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

05 Vraag van de heer Hans Bonte aan de minister van Werk over "de problematiek van de inzetbaarheid van werkzoekenden in knelpuntberoepen in de Vlaamse Rand rond Brussel" (nr. 7752)

05 Question de M. Hans Bonte à la ministre de l'Emploi sur "la problématique de l'employabilité des demandeurs d'emploi dans des professions critiques dans la périphérie flamande de Bruxelles" (n° 7752)

05.01 Hans Bonte (sp.a-spirit): Mijnheer de minister, zeker in Vlaanderen, maar ik heb vernomen dat dit ook in andere delen van het land het geval is, worden wij om de haverklap gewezen op de contradictie op de arbeidsmarkt, te weten enerzijds de moeilijkheid die werkgevers ondervinden om personeel te vinden, zelfs laaggeschoold en voor uitvoerend werk, en anderzijds de hoogoplopende werkloosheid zeker het voorbije jaar, in een aantal delen van het land weliswaar meer uitgesproken dan in andere. Er bestaat in elk geval een zeer grote tegenstelling die we zouden moeten kunnen wegwerken.

In de rand rond Brussel en de regio Vlaams-Brabant toont zich dat in grotere mate. Daarvoor wordt zeer vaak verwezen naar een aantal frequent terugkerende handicaps die werkzoekenden in de Rand hebben, met name het gebrek aan talenkennis en meer specifiek het gebrek aan kennis van het Nederlands. Ikzelf ben actief in Vilvoorde, een stadje van 35.000 inwoners, waar op dit moment ongeveer 1.500 werkzoekenden wonen. We stellen vast dat bijna 40% van die werkzoekenden eentalig Frans zijn, of in elk geval ontoereikend Nederlands kennen om effectief een kans te maken op de arbeidsmarkt in Vlaanderen. Het is dan ook pijnlijk om te zien dat de VDAB, die aanzienlijke inspanningen doet voor het organiseren van taallessen, wordt geconfronteerd met vrijstaande cursusaanbiedingen, zeker wat betreft de cursussen Nederlands.

Ik heb begrepen dat ook in andere regio's in Vlaanderen dit fenomeen zich voordoet. Ik denk dat er zeer veel kan en moet gebeuren op het vlak van het sensibiliseren en motiveren van anderstaligen om Nederlands te leren. Ook daar merken we zeer vaak een afwijzende houding. Het blijkt moeilijk te zijn om mensen te motiveren om Nederlandse taallessen te volgen.

Om die reden heb ik een reeks vragen, mijnheer de minister. Zijn er effectief gegevens beschikbaar voor Vlaanderen en Vlaams-Brabant, met betrekking tot het aandeel anderstaligen in de werkloosheid? Ik heb de cijfers genoemd voor de stad waarvoor ik gedeeltelijk verantwoordelijk ben, maar ik kan mij niet inbeelden dat terzake geen gegevens beschikbaar zijn.

Ten tweede, wordt in onze reglementering bepaald dat mensen die pertinent een cursusaanbod voor het volgen van Nederlandse taallessen weigeren, kunnen worden gesanctioneerd?

05.01 Hans Bonte (sp.a-spirit): La forte hausse du nombre de demandeurs d'emploi suit une évolution parallèle au nombre croissant de professions critiques. Dans le Brabant flamand, et surtout dans la périphérie flamande de Bruxelles, la méconnaissance du néerlandais constitue un handicap pour de nombreux demandeurs d'emploi alors que des places restent disponibles pour les cours de néerlandais proposés par le VDAB. Ce phénomène se produit aussi ailleurs en Flandre. Il est apparemment difficile de motiver les personnes parlant une autre langue à apprendre le néerlandais.

Dispose-t-on de données relatives au nombre de demandeurs d'emploi ne connaissant pas le néerlandais en Flandre et dans le Brabant flamand en particulier? Quelle est leur part dans le nombre total des chômeurs et des chômeurs de longue durée? Les demandeurs d'emploi qui se sont vu proposer un cours de néerlandais par le VDAB et qui le refusent peuvent-ils être sanctionnés? Y a-t-il un accord entre les autorités fédérales et flamandes visant à communiquer à l'ONEM l'identité des demandeurs d'emploi refusant une formation en langue néerlandaise? Combien de fois cela a-t-il été le cas au cours des années précédentes? La ministre juge-t-elle utile de prendre de nouvelles

Ten derde, bestaat er een overeenkomst tussen de betrokken overheden, de federale overheid en de Vlaamse overheid, om werkzoekenden die een Nederlandse taalopleiding weigeren, door te geven aan de RVA? Zo ja, kunt u cijfers geven over de manier waarop dat wordt toegepast?

Ten vierde, en daarmee loop ik vooruit op het antwoord, acht de minister van Werk het opportuun om nieuwe initiatieven te nemen, teneinde anderstalige werkzoekenden te stimuleren tot het volgen van cursussen? Ik ben daarvan alvast pleitbezorger, omdat ik merk dat mensen die het niet doen, bijna de garantie hebben dat zij jaar na jaar in de werkloosheid blijven. Iedereen in onze commissie en ook daarbuiten weet waarschijnlijk dat hoe langer men in de werkloosheid blijft, hoe moeilijker het wordt om eruit te geraken.

Mijnheer de minister, dat waren mijn bezorgdheden samengevat in een reeks vragen.

05.02 Minister **Bruno Tobback**: Mijnheer de voorzitter, uit informatie van de VDAB blijkt dat geen cijfers beschikbaar zijn over het aantal Nederlandsonkundige werkzoekenden in Vlaanderen, noch in Vlaams-Brabant. De VDAB maakt met alle werkzoekenden een competentiebalans op, of dat nu Nederlandstaligen of Franstaligen zijn, binnen of buiten de faciliteitengemeenten, en maakt op basis daarvan samen met hen een trajectplan op. Er wordt echter geen onderscheid gemaakt of zij inwoners zijn van een faciliteitengemeente of niet.

Als in het kader van het traject naar werk de kennis van het Nederlands wenselijk is en het versterkend is voor de arbeidsmarktpositie van de werkzoekende, wordt de weigering om in te gaan op het opleidingsaanbod om taallessen te volgen, wel doorgegeven aan de RVA. Ook dat is een ingewikkeld beeld. Er zijn immers verschillende stappen en elementen in het al dan niet mogen of kunnen bestraffen van de weigering van een cursusaanbod Nederlands.

De eerste stap is de uitnodiging om zich aan te bieden voor een opleiding bij de VDAB aan een werkloze. Als die zich niet aanmeldt of zonder voldoende rechtvaardiging afwezig is, wordt hij geacht vrijwillig werkloos te zijn en kan tijdelijk het recht op uitkeringen worden ontzegd. Op zichzelf zijn taallessen echter niet gekwalificeerd als beroepsopleiding. Bepalingen die betrekking hebben op het niet aanvaarden of het stopzetten van de beroepsopleiding zonder wettige reden, zijn niet van toepassing. Er kan dus geen sanctie worden opgelegd aan een werkloze die wel opdaagt, maar taallessen weigert of stopzet. Dat kan wel als taallessen deel uitmaken van een begeleidingsplan of een inschakelingsparcours. Die weigering staat wel gelijk aan een vorm van vrijwillige werkloosheid. Datzelfde geldt voor de stopzetting of het mislukken van een dergelijk parcours ten gevolge van een foute houding van de werkloze.

In dat geval kunnen dergelijke feiten wel aanleiding geven tot een uitsluiting van het recht op een uitkering. Taallessen kunnen dus deel uitmaken van een begeleidingsplan of van een inschakelingsproces. In dat geval kan de weigering om ze te volgen leiden tot een uitsluiting.

initiatives pour inciter les demandeurs d'emploi parlant une autre langue, à suivre un cours de néerlandais?

05.02 **Bruno Tobback**, ministre: Le VDAB ne dispose pas de données chiffrées attestant la méconnaissance du néerlandais des demandeurs d'emploi dans le Brabant flamand ou dans les communes à facilités. Il établit à l'intention de tous les demandeurs d'emploi un bilan de compétence et un plan de réinsertion mais, dans ce cadre, il ne fait pas de distinction selon que les demandeurs d'emploi habitent ou non dans une commune à facilités. Si, dans le plan de réinsertion, la connaissance du néerlandais est jugée souhaitable, le refus opposé par le demandeur de suivre des cours de langue peut être signalé à l'ONEM. Lorsqu'un demandeur d'emploi est invité par le VDAB à se présenter à une formation et omet de s'y présenter, il peut être considéré comme chômeur volontaire et perdre son droit à des allocations. En tant que tels, les cours de langue ne sont pas qualifiés de formation professionnelle et aucune sanction ne peut être infligée aux demandeurs d'emploi qui refusent ou arrêtent d'en suivre.

A ce sujet, il n'existe pas d'échange de données spécifique entre l'ONEM et le VDAB. La transmission d'informations entre les deux est régie par l'accord de coopération d'avril 2004. Les

Er bestaan echter geen specifieke overeenkomsten tussen de federale overheid en de Vlaamse overheid over het weigeren van Nederlandse taalopleidingen door werklozen. De gegevensoverdracht inzake niet-aanmelding bij de VDAB en inzake de weigering, stopzetting of mislukking van een begeleidingsplan of inschakelingsparcours worden zoals u weet beheerst door het samenwerkingsakkoord van april 2004. Het in dit kader beschikbare cijfermateriaal specificeert niet of er sprake is van taallessen.

Het beschikbare cijfermateriaal inzake uitsluiting en vrijwillige werkloosheid laat ook niet toe om een uitspraak te doen over de vraag of taallessen de aanleiding hebben gevormd tot de sanctie.

Het is zo dat in het kader van het activeren van het zoekgedrag van werklozen absoluut aandacht wordt besteed aan een voldoende kennis van het Nederlands en dat het aspect dus wel mee betrokken wordt in de evaluatie van het zoekgedrag en mogelijke acties. Bij het sluiten van een contract worden stapsgewijs de verschillende doelgroepen, zoals u weet, opgenomen in de begeleiding en opvolging van werklozen, zoals ook bepaald in het samenwerkingsakkoord van april 2004.

De minister van Werk acht het op dit ogenblik dus ook niet nodig om op dit vlak nieuwe initiatieven te nemen, tenzij het beter verzamelen van op dit moment nog niet beschikbare cijfergegevens.

05.03 Hans Bonte (sp.a-spirit): Mijnheer de minister, ik dank u voor uw antwoord, maar voeg er meteen aan toe dat een aantal zaken mijn wenkbrouwen doen fronsen. Het lijkt mij eigenaardig dat de VDAB geen gegevens kent in verband met het aantal anderstaligen in de groep werkzoekenden, uitkeringsgerechtigden. Het is immers precies op de website van de VDAB dat ik voor mijn stad de opdeling zie. Ik meet daar inderdaad dat 35 tot 40% van de anderstaligen een gebrek aan kennis van het Nederlands hebben. Het is dus een beetje eigenaardig om dan hier te horen dat de VDAB daarover geen cijfers heeft.

Mijnheer de minister, ten gronde moeten de theoretische mogelijkheden die er zijn om mensen aan te zetten, te motiveren om Nederlands te leren, in de praktijk harder gemaakt worden. Uit uw antwoord leer ik immers dat er toch wel een brede interpretatie gehanteerd wordt om anderstaligen al dan niet te verplichten of aan te zetten Nederlandse taalcursussen te volgen, met name daar waar u spreekt over de interpretatie die moet gegeven worden dat het een versterking moet betekenen van hun kansen op de arbeidsmarkt. Mijn bijna dagelijkse ervaring leert mij dat voor een belangrijk aandeel van die 30 tot 40% werkzoekenden, ik heb het dan over de laagst geschoolden, de kennis van het Nederlands sowieso moet beschouwd worden als een versterking van hun competentie en dus een toename van hun kansen op een job.

Omgekeerd is het ook precies die kwetsbare groep die zeer snel in de structurele langdurige werkloosheid verzeild geraakt. Ik denk dan ook dat de interpretatie die eraan moet worden gegeven, de volgende zou moeten zijn, namelijk mensen die langdurig werkloos zijn, zou een Nederlandse taalcursus aangeboden moeten worden. Zij zouden ook verplicht moeten worden om daarop in te tekenen, ten minste als het

chiffres relatifs à l'exclusion de chômeurs ne permettent pas de spécifier si la non-fréquentation des cours de langue a été à l'origine de l'exclusion. Cela dit, dans le cadre de l'activation et de l'évaluation du comportement de recherche d'un emploi, l'aspect connaissance de la langue néerlandaise est pris en considération et, par conséquent, la ministre de l'Emploi ne juge pas nécessaire de prendre de nouvelles initiatives, hormis une mesure qui améliorerait la collecte des données chiffrées.

05.03 Hans Bonte (sp.a-spirit): Je m'étonne de ce que le VDAB ne dispose pas de statistiques relatives aux non-néerlandophones, alors que, en ce qui concerne ma ville, la répartition se trouve sur son site. Je vais examiner cette question plus avant. Les possibilités d'inciter les personnes concernées à étudier le néerlandais doivent être utilisées avec plus de fermeté. La connaissance du néerlandais peut sensiblement augmenter les chances de trouver un emploi pour 30 à 40% des chômeurs peu scolarisés. Il faudrait les contraindre à suivre un cours de langue à condition que l'offre soit réaliste et qu'elle corresponde à leur niveau. Sinon, ils s'incrusteront dans un chômage structurel de longue durée. Je propose de renforcer la politique et de la rendre plus stricte.

een realistisch aanbod is, wat betekent dat het op hun niveau moet worden georganiseerd. Er bestaat een hele reeks taallessen volgens de taalachtergrond en de verworven kwalificaties. Ik denk dat er een gepast aanbod moet zijn. Dat zou ook als een passende beroepsopleiding gekwalificeerd moeten worden. Dat is alvast mijn conclusie.

Ik herhaal dat vanuit mijn bekommernis voor de groep anderstalige werkzoekenden die anders 9 kansen op 10 in de langdurige werkloosheid vastroesten. Mijnheer de minister, dat betekent dat ik de VDAB-website nog eens zal screenen en meer steden zal aanklikken dan enkel de stad Vilvoorde om na te gaan of ook in andere regio's – ik heb begrepen dat ook Antwerpen, Gent en andere centrumsteden met dezelfde problematiek te kampen hebben; er zullen dus nog wel meer gegevens voorhanden zijn – dat aanbod bestaat. Ik zal er in elk geval voor pleiten om op dat punt te verstrakken en te verstrengen.

05.04 Minister **Bruno Tobback**: Mijnheer de voorzitter, ik denk dat we het over het belang van de kennis van de Nederlandse taal voor werkzoekenden in die regio's voor 100% eens zijn. Uit de opname in het trajectplan blijkt dat er belang aan wordt gehecht.

Ik wil nog eens duidelijk maken dat de VDAB expliciet werd gevraagd naar concrete cijfers en dat hij die niet heeft kunnen verstrekken. Wij zullen het nog eens vragen en blijven vragen, maar op dit ogenblik heeft hij die cijfers niet kunnen verstrekken.

L'incident est clos.

Het incident is gesloten.

06 Question de M. Benoît Drèze à la ministre de l'Emploi sur "la cohésion de la majorité dans le cadre de la conférence sur les fins de carrière" (n° 7778)

06 Vraag van de heer Benoît Drèze aan de minister van Werk over "de cohesie van de meerderheid in het kader van de eindeloopbaanconferentie" (nr. 7778)

06.01 **Benoît Drèze** (cdH): Monsieur le ministre, nous serons d'accord sur un point: la conférence sur les fins des carrières est un moment extrêmement important, non seulement pour la majorité mais aussi pour l'ensemble du pays, d'autant que Mme Van den Bossche nous a expliqué, à l'occasion de questions précédentes, que le débat serait étendu à l'ensemble de la carrière et à deux autres dossiers, à savoir les pensions et le financement alternatif de la sécurité sociale. C'est donc un dossier qui nous tient vraiment à cœur. C'est la première chose que je voulais relever.

Deuxièmement, j'entendais tout à l'heure M. Delizée dire qu'il avait déposé une proposition de loi sur l'outplacement. Je lis dans "La Libre Belgique" du 30 juin que ses collègues M. Massin et Mme Dieu ont fait de même sur deux autres dossiers. Je me réjouis du travail parlementaire et de l'apport de réflexions nouvelles dans ce débat-là.

Toutefois, j'aime aussi savoir dans quelle pièce on joue. Monsieur Delizée, monsieur le ministre, ne voyez aucune malveillance dans mes propos: nous avons demandé précédemment à Mme Van den Bossche quel était le calendrier de travail et nous avons fait offre, tant Mme D'hondt que moi-même, de travailler dans cette commission dans la deuxième moitié du mois de septembre pour apporter une contribution non seulement en termes de réflexion intellectuelle mais

05.04 **Bruno Tobback**, ministre: La connaissance du néerlandais est jugée importante; le seul problème, c'est que le VDAB n'est pas en mesure actuellement de fournir des informations à ce sujet.

06.01 **Benoît Drèze** (cdH): De eindeloopbaanconferentie is een scharniermoment voor ons land, temeer daar het debat wordt uitgebreid naar de gehele loopbaan, de pensioenen en de alternatieve financiering van de sociale zekerheid.

De heer Delizée heeft een wetsvoorstel over outplacement ingediend. In "La Libre Belgique" van 30 juni staat dat de heer Massin en mevrouw Dieu eveneens een wetsvoorstel over twee andere thema's hebben ingediend. Ik verheug me uiteraard over de initiatieven die in het Parlement worden genomen. Ik ben tevreden dat men de problematiek vanuit nieuwe invalshoeken benadert, maar ik zou toch graag weten waar we aan

aussi un support politique le cas échéant aux travaux de la majorité car il s'agit d'un sujet essentiel qui va conditionner la vie socio-économique dans les années qui viennent. Selon nous, cela doit être réussi et on doit réunir toutes les conditions de réussite.

À propos de la note du gouvernement, la ministre nous a indiqué qu'il fallait considérer qu'elle n'existait pas pour ne pas fâcher le milieu syndical. Or, je vois que les syndicats, tant la CSC que la FGTB, ont réagi vigoureusement la semaine passée. Cela ajoute encore à mon inquiétude après les trois propositions de loi déposées par le PS. Tout d'abord, je voudrais savoir si la note de gouvernement évoquée au Conseil des ministres du 9 juin a fait l'objet d'un accord de l'ensemble du Conseil des ministres.

J'aimerais connaître les termes exacts de la délibération: sur le site internet "belgium.be", je lis dans le communiqué du 9 juin 2005 que "le premier ministre a annoncé que le gouvernement allait déposer lundi sur la table des négociations avec les partenaires sociaux deux sortes de propositions portant sur la problématique des fins de carrière: il s'agit, d'une part, d'un document général à l'initiative de la ministre de l'Emploi et, d'autre part, d'une série de propositions concrètes concernant les restructurations d'entreprises et notamment les prépensions". On me dit que la notification du Conseil des ministres indiquerait que le document a bien été approuvé par le Conseil.

Est-ce exact ou est-ce une note informelle?

L'ensemble des partis de la majorité ont-ils été associés à la rédaction de l'une ou l'autre manière, soit par un travail intercabinets ou une autre formule? Le PS a-t-il participé à l'élaboration de cette note? Qu'avez-vous convenu entre vous, tant au niveau du gouvernement que du parlement? Je parle, bien entendu, de la majorité parlementaire en matière de liberté d'expression et de proposition. Par exemple, les autres partis amèneront-ils au parlement des propositions de loi? L'initiative prise au PS cadre-t-elle dans ce qui a été convenu ou est-ce de nature à fragiliser la cohésion de la majorité?

Ainsi, un article paru dans "La Libre Belgique" du 30 juin indiquait que les parlementaires socialistes retireront leurs propositions si elles sont intégrées dans les décisions de la conférence sur les fins de carrière, mais que si cette dernière n'aboutit pas, ils mèneront le travail au parlement. Chacun assume ses responsabilités, mais j'estime que cette méthode de travail est quelque peu particulière. J'aurais mieux compris que l'on table sur la réussite de la conférence et que l'on fasse tout pour qu'elle réussisse. Ce n'est qu'au cas où elle échouerait, que l'on pourrait envisager de poursuivre le débat, à défaut, sans les partenaires sociaux. Mais l'attitude adoptée ici me laisse perplexe. Je souhaitais, dans le calme et la sérénité, que l'on clarifie ces termes du débat.

toe zijn.

We hebben mevrouw Van den Bossche gevraagd volgens welke timing de werkzaamheden zullen verlopen. Samen met mevrouw D'hondt hebben we aangeboden om vanaf september de werkzaamheden van deze commissie op dit vlak inhoudelijk en politiek te ondersteunen. Het gaat immers over een cruciale kwestie die ons sociaal-economisch leven in de komende jaren zal bepalen.

Om de vakbonden niet langer tegen de haren te strijken heeft de minister aangekondigd dat de beleidsnota van de regering als onbestaande moet worden beschouwd. De vakbonden hebben vorige week echter hun tanden laten zien. Ik moet toegeven dat ik er niet geruster op geworden ben. Ik zou dus willen weten of de beleidsnota van de regering die op de ministerraad van 9 juni werd besproken, door de ministerraad werd goedgekeurd.

Ik wens te vernemen wat de ministerraad precies heeft beslist. Op de website "belgium.be" staat dat de eerste minister heeft aangekondigd dat de regering maandag twee voorstellen over de eindeloopbaan zou indienen: een algemeen document van de minister van Werk en een reeks concrete voorstellen over de herstructurering van de ondernemingen en de brugpensioenen. Klopt die informatie of gaat het om een informele nota?

Werden de meerderheidspartijen, en met name de PS, bij het opstellen van die nota betrokken? Welke afspraken werden op regeringsniveau, enerzijds, en met het Parlement, anderzijds, gemaakt? Strookt het initiatief van de PS met de gemaakte afspraken of dreigt het de meerderheid uiteen te drijven?

Volgens "La Libre Belgique" van 30 juni zullen de socialisten hun voorstellen intrekken op voorwaarde dat ze tijdens de conferentie aan bod komen, maar zullen ze die, wanneer die conferentie zou mislukken, in het Parlement behandelen. Dat lijkt me een vrij bijzondere procedure. Ik zou willen dat men, in alle rust en kalmte, uitlegt waar de zaken op staan.

06.02 Bruno Tobbacq, ministre: Monsieur Drèze, en parlant au nom du gouvernement et non des partis ou groupes parlementaires, je peux vous assurer qu'il n'y a pas de note gouvernementale. Le texte sur lequel on discute maintenant est une note de la ministre de l'Emploi qui n'a pas fait l'objet de discussions préalables au sein du gouvernement, à l'exception des parties concernant la restructuration et les "Canada Dry" sur lesquelles un accord est intervenu au gouvernement, mais pas sur le reste du texte.

Ce texte a pour but, après un an de discussions et de pourparlers, de faire avancer le débat en proposant un document plus concret tentant de maintenir un équilibre entre les propositions qui conviennent aux employeurs et celles qui conviennent aux travailleurs.

La ministre et encore moins le gouvernement n'ont pas marqué leur accord sur toutes les propositions contenues dans le texte. Le but est maintenant, en fonction du calendrier, d'avoir une première série d'entretiens sur la base des textes de ces différentes propositions pour la mi-juillet, afin de déterminer les grandes lignes d'un texte sur lequel on pourra discuter ou négocier vraiment en septembre.

Cela signifie aussi que le PS - comme les autres partis d'ailleurs - n'a pas collaboré à la rédaction de la note de la ministre de l'Emploi.

Le texte a été écrit en concertation avec la ministre par le SPF Emploi et Travail. Tout comme les autres partis, le PS l'a reçu au moment de sa finalisation.

Puisque ce texte ne constitue pas une note gouvernementale, les différents partis du gouvernement ne sont pas liés par ce texte à l'heure actuelle et ils peuvent tous, puisqu'ils sont réunis autour de la table, formuler leur opinion et émettre des propositions alternatives. Le premier ministre et la ministre de l'Emploi insistent d'ailleurs beaucoup pour que de nouvelles propositions supplémentaires soient introduites, non seulement par les partis politiques, mais également de la part des employeurs, des syndicats et de tout autre intéressé.

Si cela se fait dans une atmosphère constructive, on peut penser que les négociations en récolteront des effets positifs. Jusqu'à aujourd'hui, il n'y a aucune raison de craindre que cette atmosphère ne soit pas constructive, même si certaines déclarations sont parfois un peu étonnantes.

06.02 Minister Bruno Tobbacq: Er bestaat geen regeringsnota. De nota die wordt besproken werd opgesteld door de minister van Werk en er werd vooraf niet over overlegd. De regering raakte het eens over een aantal hoofdstukken, maar niet over de rest van de tekst, die een evenwicht nastreeft tussen voorstellen die de werkgevers respectievelijk de werknemers genegen zijn.

Noch de minister, noch de regering, waren het met alle voorstellen van de tekst eens. De bedoeling is dat tegen half juli op grond van de verschillende voorstellen een aantal gesprekken wordt gevoerd, om de krachtlijnen vast te stellen van een tekst die we in september zullen kunnen bespreken.

De PS was net zo min als de andere partijen bij het opstellen van de nota betrokken.

De tekst werd in overleg met de minister door de FOD Werkgelegenheid en Arbeid opgesteld.

Vermits deze tekst geen regeringsnota is, zijn de diverse partijen er niet aan gebonden. Zij kunnen dus hun standpunten kenbaar maken en alternatieven voorstellen. De eerste minister en de minister van Werk dringen er trouwens op aan dat nieuwe voorstellen zouden worden

gedaan, niet alleen door de politieke partijen maar ook door de werkgevers, de vakbonden en alle andere betrokkenen. Als dat in een constructieve sfeer gebeurt, zal dat een positieve weerslag op de onderhandelingen hebben. Tot op heden is er geen enkele reden om het tegenovergestelde te vrezen, al kunnen sommige verklaringen wel verbazing wekken.

06.03 Benoît Drèze (cdH): Monsieur le président, premièrement, je suis rassuré sur le fait que le dépôt des trois propositions de loi ne constitue pas un problème pour la majorité.

Deuxièmement, je suis très perplexe sur la méthode générale de travail.

Troisièmement, a priori, je ne défends pas les positions syndicales, mais j'espère que vous êtes quand même conscient qu'en d'autres temps, une petite partie des propositions actuellement sur la table aurait suscité des réactions très musclées des syndicats. Je ne suis donc pas étonné de leur attitude, mais seulement un peu de leur manière de communiquer. Qu'ils soient heurtés par le contenu de la note, contenu qui n'existe pas, ne m'étonne pas! Voilà qui, selon moi, n'augure pas d'une issue facile dans la manière de travailler et d'aboutir à un accord. Mais, à ce stade, je ne hurlerai pas avec les loups.

Nous maintenons donc notre proposition de travailler au mois de septembre. Nous espérons pouvoir, dans une méthode de travail qui vous est propre, apporter notre contribution.

De **voorzitter**: Enkele fracties hebben gesuggereerd om in de loop van september naar gelang van de stand van zaken in het debat over de eindeloopbaan, vervroegd bijeen te komen. Ik zal daarin volgende week samen met de commissie een beslissing nemen.

L'incident est clos.

Het incident is gesloten.

La discussion des questions et interpellations se termine à 11.05 heures.

De bespreking van de vragen en interpellaties eindigt om 11.05 uur.

06.03 Benoît Drèze (cdH): Het stelt me gerust dat de meerderheid geen probleem heeft met de drie ingediende voorstellen. Over de werkmethode sta ik evenwel verstoeld.

Ik wil hier niet het standpunt van de vakbonden verdedigen, maar u beseft toch wel dat dergelijke voorstellen in andere tijden bijzonder gespierde reacties van de vakbonden zouden hebben veroorzaakt. De houding die zij nu aannemen, verbaast me dan ook niet! Het einde van de tunnel is dus nog niet in zicht.

Wij blijven bij ons voorstel om ons hier in september over te buigen en hopen ons steentje tot het debat te kunnen bijdragen.